

RIIGIKOGU

IV koosseis

VI istungjärk.

118. koosolek.

12. veebruaril 1931.

Sisu:

1. Päevakorra täiendamine.
2. Vabariigi Valitsuse ametisse kutsumine.
3. Vangistusseadustik — redaktsioon.
4. Riigi 1924. a. eelarve täitmise aruande kinnitamise seadus — redaktsioon.
5. Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seadus — redaktsioon.
6. Komisjonide täiendavad valimised.
7. Sadamamaksude seadus — III lugemisel.
8. Tolliseadustiku muutmise seadus — III lugemisel.

Koosoleku avab Esimees **K. Einbund** kell 10.20 min.

Sekretäri kohal sekretäri esimene abi
A. Tõllassepp.

1. Päevakorra täiendamine.

Päevakorda täiendatakse:

- 1) Riigikogu juhatusettepanekul 1. punktiga — Vabariigi Valitsuse ametisse kutsumine — Riigikogu Esimehe ettepanek;
- 2) J. Voiman'i (stp) ettepanekul 5. punktiga — komisjonide täiendavad valimised.

2. Vabariigi Valitsuse ametisse kutsumine.

Juhataja: Austatud Riigikogu liikmed! Riigikogu, otsusega 3. veebruarist s. a., tegi minule ülesandeks, esineda ettepanekuga Vabariigi Valitsuse kokkuseadmise ja ametisse kutsumise asjas.

5. veebruaril s. a. tegin rkl. Konstantin Pätsile ettepaneku Vabariigi Valitsuse koosseisu moodustamiseks.

Täna teatas minule rkl. Konstantin Päts, et tal läinud korda kujundada Vabariigi Valitsuse koosseis, ja esitas mulle selle ametisse kutsumiseks.

Ma esinen Riigikogule ettepanekuga:

„Riigikogu otsustab kutsuda ametisse Vabariigi Valitsuse järgmises koosseisus:

Riigivanem — Konstantin Päts.

Hariduse- ja sotsiaalminister — Jaan Piiskar.

Kaitseminister — August Kerem.

Kohtu- ja siseminister — Jaan Hünerson.
Majandusminister — Mihkel Pung.
Põllutöeminister — August Jürman.
Teedeminister — Aleksander Oinas.
Välisminister — Jaan Tõnisson.“

Vabariigi Valitsuse ametisse kutsumine teostub valimise teel lahtisel hääletamisel lihthäälteenamusega.

R. Penno (as, häälet. motiiv.): Luugupeetud Riigikogu liikmed! Praegusel ajal, kus majanduslik kitsikus eriti raske, nõuab olukord ühtlast kindlat valitsust. Esitatud koosseis valitsus on sisemiste vastolude valitsus, on luige, haugi ja vähja valitsus. Ta ei suuda rahvale rahuldust pakkuda, eriti meie maarahvale. Põlluharijate esindajaid ei ole vajalikuks peetud valitsusele ligi kutsuda. Põlluharijatel ja kogu meie rahval ei ole sellelt valitsuselt midagi head loota. (V a h e l h ü ü e.) Sellepärast hääletab meie rühm esitatud valitsuse koosseisu vastu.

L. Raudkepp (krst, häälet. motiiv.): Hääletamise motiivide kohta on mul au kristliku rahvaerakonna rühma nimel järgmist teada anda.

Riigi elu juhtimine, iseäranis aga praegusel erakorralisel raskel ajal, nõuab kõikide riikikandvate kihtide ja rühmituste leplikku koostööd. Sellepärast oleme alati pooldanud valitsemisel võimalikult laia koalitsiooni. Konstateerime heameelega, et see seisukoht ettepanitava valitsuse loomisel on leidnud üldist tunnustamist, isegi mõne niisuguse rühma poolt, kes vahetevahel selles küsimuses on asunud vastupidisel seisukohal. Kahetseme aga, et ei ole piütudki ega ole ka korda läinud valitsemisel koostööks ühendada riiklikul alusel seisvaid rühmi rohkemal arvul, kui see praegu on sündinud. Kuid hoolimata sellest ei taha meie raskusi teha ettepandavale valitsusele, niivõrt kui tema tegevus meie arusaamist mööda vastab riigi ja rahva huvidele.

Meie seisukoha võtmine ja hinnang järgneb tarbekorral valitsuse üksikute sammude puhul.

Ära oodates uue valitsuse töökava, mida meie ei tunne, ei taha meie praegusel momendil takistusi teha uue valitsuse ametisse kutsumisele ja jääme hääletamise erapooletuks.

M. Juhkam (töer, häälet. motiiv.): Väga austatud härrad Riigikogu liikmed! Kuna meil kombeks on saanud, et uue valitsuse ametisse kutsumisel iga rühm oma seisukoha deklareerib, on minul au tööerakonna rühma nimel teatada, et tööerakond vastasrinda jääb ja ametissekutsutavale valitsusele vastu hääletab.

V. Hasselblatt (sks-r, häälet. motiiv.): Lugupeetud Riigikogu liikmed! Saksa-Rootsi rühm loodab, et valitsuse deklaratsioonis saavad kindlustused leiduma, mis meie maa majanduseolukorra suhtes tarvilikud on, ja loodab, et rühmal tulevikus saab võimalik olema valitsust toetada. Meie rühm on arvamisel, et praeguses raskes seisukorras on tarvilik kõigi rühmade koostöötamine, ja loodab ka, et täituvad valitsuse lubadused.

J. Bulin (vn, häälet. motiiv.): Väga lugupeetud härrad Riigikogu liikmed! On leitud soovitavaks praegusel momendil, et tõesti oleks ühinemine seinast seinani siin Riigikogus, ja ühtlasi ära kuulates neid kavatsusi, mis härra Riigivanema kandidaat ette toonud, oleks meil kui Vene rahvuse esindajatel heameel hääletada kaasa selle valitsusele.

Kuna meie ei tea valitsuse töökava, jääme meie töökava esitamiseni erapooletuks.

Juhataja: (Hääletatakse.) Poolt on 54 häält, vastu 17 häält, seega on Vabariigi Valitsus esitatud koosseisus ametisse kutsutud.

Riigivanem K. Päts: Lugupeetud Riigikogu liikmed! Valitsuse ja enese nimel lubage tänada avaldatud usalduse eest. Valitsus asub ametisse tõesti raskel ajal, ja astudes ametisse on valitsuse liikmeil kõigil teada, et meie töö nõuab meie käest leplikkust, arusaamist, vastutulekut ja püüet, lepitada ka neid vastolusid, mis võib-olla on läinud teravamaks uue valitsuse ametisse astumise puhul ja järele.

Mina, astudes valitsuse etteotsa pikema aja järele, ei oleks seda rasket koormat oma eelkäija käest vastu võtnud, kui mul poleks kohustusetunnet ja teadmist olnud, et meie nüüd peame jätkma väiklased üksteise vastu võitlemise katsed ja peame katsuma töötada tõesti nii, et meie rahvas tunneks seda, et Riigikogus, selle peale vaatamata, et temas erakondlikud lahkuminekid on, tähtsamates küsimustes siiski leidub üksmeelt ja üht tahtmist.

Kõige selle peale vaatamata kordan veel, et praegu võib-olla mitmed meeled kibedad on, aga see on meie valitsuste kokkuseadmiste juures paratamatu näh-

tus. Valitsus saab lähemal ajal oma töökavaga Riigikogule esinema, ja mina arvan, et siis kõigil neil, kellel valitsuse kohta oma nõudeid ja lahkuminekuid avaldada on, võimalus on seda teha, ja valitsus tahab avameelselt omad seisukohad kõigile öelda.

3. Vangistusseadustik — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja K. Freiberg.

Juhataja: Jätan ära redaktsiooni komisjoni muudatuste ettekandmise. Selle korralduse kohta sõnasoovijaid ei ole.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

4. Riigi 1924. a. eelarve täitmise aruande kinnitamise seadus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja K. Freiberg.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

5. Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seadus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja K. Freiberg.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

6. Komisjonide täiendavad valimised.

Valitakse:
 rahaasjanduse komisjoni A. Oina asemele B. Eilman (stp);
 rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu A. Jõeääre asemele A. Liivak (stp) ja B. Eilman'i asemele P. Schütz (stp);
 üldkomisjoni K. Pätsi asemele A. Leps (põl);
 maakomisjoni A. Saare asemele J. Hagivang (põl);
 riigikaitse komisjoni J. Fuks'i asemele O. Köster (as);
 kodukorra komisjoni K. Pätsi asemele M. Martinson (põl);
 riigi majapidamise aruande komisjoni A. Oina asemele L. Johanson (stp) ja R. Raudkepi (krst) asemele J. Loosalu (as);
 Riigikogu valimise, rahvahääletamise ja rahvaalgatamise seaduse väljatöötamise erikomisjoni K. Pätsi asemele A. Leps (põl);
 Diskonto Panga ja riiklikkude pankade vahekorra selgitamise erikomisjoni A. Oina asemele A. Jõeäär (stp).

Juhataja: Asunikude, riigirentnikkude ja väikepõllupidajate koonduse Riigikogu rühma nimel rkl. Penno ja kristliku rahvaerakonna Riigikogu rühma nimel rkl. Raudkepp teatavad, et nende rühmad ühinevad väliskomisjoni valimisteks. Valimisteks ühinenud rühmad teevad ettepaneku, valida väliskomisjoni rkl. Loosalu' asemele rkl. Lattik.

Valitakse:
väliskomisjoni J. Loosalu' (as) asemele
J. Lattik (krst).

7. Sadamamaksude seadus — III lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja K. Tonkmann.

Juhataja: Selle seaduseelnõu II lugemisel jäi ära paragrahvide teksti ettekandmine, samasuguse korralduse teen ka seaduseelnõu III lugemisel.

Seaduseelnõu võetakse vastu paragrahvide viisi ja terve sisu korraga.

8. Tolliseadustiku muutmise seadus — III lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja V. Hasselblatt.

Juhataja: Selle seaduseelnõu II lugemisel jäi ära osade teksti ettekandmine, teen sama korralduse ka seaduseelnõu III lugemisel.

Seaduseelnõu võetakse vastu osade viisi ja terve sisu korraga.

Juhataja: On tehtud ettepanek, lõpetada koosolek.

(Hääletatakse.) Ettepanek on vastu võetud. Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 11.08 min.

Õige.

Kinnitan.

Koosoleku sekretär (allkiri).

Koosoleku juhataja (allkiri).

